

Genel Muhasebe - II

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

ÖZKAYNAKLAR

İşletme sahip veya ortaklarının bilanço tarihinde işletmeye yapmış oldukları sermaye yatırımlarının tutarını gösteren ödenmiş sermaye ile dağıtılmayan kârlara ilişkin hesaplardan oluşan hesap grubudur.

- Ödenmiş Sermaye
- Sermaye Yedekleri
- Kâr Yedekleri
- Geçmiş Yıllar Kârları
- Geçmiş Yıllar Zararları (-)
- Dönem Net Kârı (Zararı (-))

ÖDENMİŞ SERMAYE

İşletme sahip veya ortaklarının bilanço tarihinde işletmeye yapmış oldukları sermaye yatırımlarının tutarını gösterir.

- Sermaye
- Ödenmemiş Sermaye (-)
- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları
- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)

Sermaye: İşletmeye tahsis edilen veya işletme ana sözleşmesinde yer alan ve Ticaret Sicili'ne tescil edilmiş bulunan sermaye tutarıdır. Kayıtlı sermaye sistemine alınan ortaklıklarda çıkarılmış sermaye gösterilir.

ÖDENMİŞ SERMAYE

Örnek: X. Ticaret İşletmesi üç ortaklı olarak 30 000 TL. sermaye ile kurulmuştur. Ortaklardan Ortak X. 10 000 TL. nakit, Ortak Y. 7 000 TL.lik bir vadesiz mevduat ile 3 000 TL.lik demirbaş, Ortak Z. ise 2 000 TL.lik devlet tahvilini sermaye olarak koymuştur.

Şirketin kuruluşu ve sermayenin ortaklar tarafından taahhüt edilmesi:

501- <u>ÖDENMEMİŞ SERMAYE</u>	30 000	
-Ortak X. 10 000		
-Ortak Y. 10 000		
-Ortak Z. 10 000		
500-SERMAYE		30 000

ÖDENMİŞ SERMAYE

Ortakların sermaye taahhütlerini yerine getirmesi:

100-KASA	10 000	
102-BANKALAR	7 000	
112-KAMU KESİMİ TAHVİL, SENET VE BONOLARI	2 000 3 000	
255-DEMİRBAŞLAR		
501- <u>ÖDENMEMİŞ SERMAYE</u>		22 000
-Ortak X.	10 000	
-Ortak Y.	10 000	
-Ortak Z.	2 000	

SERMAYE YEDEKLERİ

Sermaye hareketleri ile ortaya çıkan ve işletmede bırakılan tutarların izlendiği hesap grubudur.

- Hisse Senedi İhraç Primleri
- Hisse Senedi İptal Kârları
- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları
- İştirakler Yeniden Değerleme Artışları
- Maliyet Bedeli Artışları Fonu
- Diğer Sermaye Yedekleri

HİSSE SENEDİ İHRAÇ PRİMLERİ

Yeni çıkarılan hisse senetlerinin primli satışından kaynaklanan tutarlar bu hesapta izlenir.

Örnek: Şirketin sermaye artırımını sırasında ihraç ettiği 20 000 TL. nominal değerli hisse senetleri 22 000 TL.ye satılmıştır.

501-ÖDENMEMİŞ SERMAYE 500-SERMAYE	20 000	20 000
102-BANKALAR 501-ÖDENMEMİŞ SERMAYE 520-HİSSE SENEDİ İHRAÇ PRİMLERİ	22 000	20 000 2 000

HİSSE SENEDİ İPTAL KÂRLARI

İptal edilen hisse senetlerinin bedellerine mahsuben yapılan ödemelerin, bunların yerine çıkarılan hisse senetlerinden elde edilen hasılat noksanı kapatıldıktan sonra artan kısmının izlendiği hesaptır.

Örnek: İşletme, 3 000 TL.lik sermaye taahhüdünü yerine getirmeyen ortağın hissesini iptal etmiş ve bu hisseyi yeni bir ortağa 3 500 TL.den satmıştır.

102-BANKALAR		3 500	
501-ÖDENMEMİŞ SERMAYE	521-		3 000
HİSSE SENEDİ İPTAL KÂRLARI			500

KÂR YEDEKLERİ

Kanun, ana sözleşme hükümleri ya da ortaklıkların yetkili organları tarafından alınan kararlar uyarınca, dağıılmamış ya da işletmede alıkonulmuş kârlar bu hesap grubunda gösterilir.

- Yasal Yedekler
- Statü Yedekleri
- Olağanüstü Yedekler
- Diğer Kâr Yedekleri
- Özel Fonlar

KÂR YEDEKLERİ-Kâr Dağıtımı

Örnek: İşletme 18 000 TL.lik kâr dağıtımına karar vermiştir. Bu tutarın 3 500 TL.si ile geçmiş yıllar zararları karşılanmış; yasal yedekler 2 000 TL., statü yedekleri 1 000 TL., olağanüstü yedekler 4 000 TL., ortaklara dağıtılacak kârla ilgili yasal kesintiler 500 TL. olarak hesaplanmıştır.

570-GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI	18 000	
331-ORTAKLARA BORÇLAR		7 500
360-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		500
540-YASAL YEDEKLER		2 000
541-STATÜ YEDEKLERİ		1 000
542-OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER		4 000
580-GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI		3 500

GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI - ZARARLARI

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan ve işletme sahibine veya ortaklarına dağıılmamış bulunan kârlardan ilgili yedek hesaplarına alınmayan tutarlar ile geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan dönem net zararları bu hesap ve hesap gruplarında izlenir.

- Geçmiş Yıllar Kârları
- Geçmiş Yıllar Zararları (-)

GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI - ZARARLARI

Örnek: Önceki faaliyet dönemi kârı olan 25 000 TL. açılış kaydının ardından devredilmiştir.

590-DÖNEM NET KÂRI	25 000	
570-GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI		25 000

Örnek: Önceki faaliyet dönemine ilişkin 20 000TL.lik dönem net zararı, açılış kaydının ardından ilgili hesaba devredilmiştir.

580-GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI	20 000	
591-DÖNEM NET ZARARI		20 000

DÖNEM NET KÂRI - ZARARI

İşletmenin faaliyet dönemine ilişkin faaliyet sonucu bu hesap grubunda izlenir.

- Dönem Net Kârı
- Dönem Net Zararı (-)